

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 31 mars 1916 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändring i instruktionen för riksdagens militieombudsman.

Närvarande: herrar Petersson i Lidingö villastad, Gezelius, Stärner, K. Larsson, greve Spens, Lars Olsson, Valerius Olsson*, von Sydow*, Lindley i Stockholm, Lindqvist i Stockholm, Gustafsson i Örebro, Karlsson i Fjäl, Borg, Westman och Rehn.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Lagutskottet har till behandling förehaft två till utskottet hänvisade likalydande motioner, nr 5 i första kammaren av herr *Gullberg*, och nr 9 i andra kammaren av herr *Liljedahl*, däri motionärerna hemställt, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att militieombudsmannens instruktion jämväl måtte omfatta handläggning av sådana ärenden, vilka beröra lagen av den 16 oktober 1914 angående förbud i vissa fall mot värnpliktigs skiljande från tjänst eller arbete».

Till stöd för sin hemställan hava motionärerna åberopat av dem vid innevarande riksdag väckta likalydande motioner, nr 4 i första kammaren och nr 8 i andra kammaren, angående sådan ändring i 1 § av ovan omförmälda lag, att värnpliktig, som för fullgörande av i värnpliktslagen stadgad övning nödgas vara borta från tjänst eller arbete, däri han är anställd, oberoende av övningstidens längd tillförsäkras skydd mot att av sådan anledning bliva skild från anställningen, i vilka motioner framhållits vikten av, att handläggningen av ärenden, som berörde förstnämnda lag, kunde ske hos militieombudsmannen.

Utskottet, som i anledning av sist omförmälda, till utskottet jämväl hänvisade motioner beslutat tillstyrka riksdagen att i skrivelse till Kungl. *Utskottets yttrande.*

Maj:t anhålla om utredning i motionernas syfte, vill med anledning av nu föreliggande motioner erinra därom, att riksdagen enligt regeringsformens 96 § själv äger utfärda instruktion för militieombudsmannen, vadan det enligt utskottets förmenande icke torde böra ifrågasättas att, på sätt motionärerna yrkat, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om ändring i samma instruktion.

Motionerna torde därjämte åsyfta ett avvikande från den uti förenämnda lagrum uttryckta principen för såväl militieombudsmans- som justitieombudsmansinstitutionen. Under det dessa riksdagens förtroendemän enligt nämnda stadgande hava att utöva tillsyn över lagars och författningars efterlevnad av ämbets- och tjänstemän var på sitt område, skulle nämligen militieombudsmannen enligt motionärernas syfte komma att få inseende även över enskilda medborgares förhållande i avseende å lagarnas åttlydnad.

Utskottet får på nu anförda grunder hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 31 mars 1916.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.